

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2021)0287

Stanje pravne države v Evropski uniji in uporaba uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o pogojenosti

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. junija 2021 o stanju pravne države v Evropski uniji in uporabi uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o pogojenosti (2021/2711(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 2, 3(1), 4(3), 6, 7, 13, 14(1), 16(1), 17(1), 17(3), 17(8), drugega pododstavka člena 19(1) in člena 49 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter členov 265, 310, 317 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije¹ (uredba o pogojenosti),
- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 25. marca 2021 o uporabi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092, mehanizem pogojevanja s pravno državo² in z dne 17. decembra 2020 o večletnem finančnem okviru 2021–2027, medinstitucionalnem sporazumu, instrumentu EU za okrevanje in uredbi o pravni državi³,
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 30. septembra 2020 o stanju pravne države za leto 2020 (COM(2020)0580),
- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta, sprejetih 21. julija 2020 in 11. decembra 2020,
- ob upoštevanju sodne prakse Sodišča Evropske unije,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. septembra 2018 o predlogu, s katerim se Svet poziva, naj v skladu s členom 7(1) Pogodbe o Evropski uniji ugotovi obstoj očitnega

¹ UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1.

² Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0103.

³ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0360.

- tveganja, da bi Madžarska lahko huje kršila temeljne vrednote Unije¹,
- ob upoštevanju sklepa Sodišča Evropske unije z dne 3. junija 2021 v zadevi C-650/18, v katerem je Sodišče zavrnilo tožbo Madžarske zoper resolucijo Parlamenta z dne 12. septembra 2018 o začetku postopka za ugotovitev obstoja očitnega tveganja, da bi država članica lahko huje kršila temeljne vrednote Evropske unije²,
 - ob upoštevanju obrazloženega predloga Komisije z dne 20. decembra 2017 v skladu s členom 7(1) PEU v zvezi s pravno državo na Poljskem: predlog sklepa Sveta o ugotovitvi očitnega tveganja hujše kršitve načela pravne države v Republiki Poljski (COM(2017)0835),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 1. marca 2018 o sklepu Komisije o uporabi člena 7(1) PEU glede razmer na Poljskem³,
 - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker Evropska unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, ki so določene v členu 2 PEU;
 - B. ker očitno tveganje, da bi država članica lahko huje kršila vrednote iz člena 2 PEU, ne zadeva zgolj posamezne države članice, v kateri je tveganje prisotno, temveč vpliva tudi na druge države članice, vzajemno zaupanje med njimi, na samo naravo Unije in temeljne pravice njenih državljanov, določene v pravu Unije;
 - C. ker sta Komisija in Parlament v zvezi s Poljsko in Madžarsko uporabila člen 7(1) PEU, saj sta ugotovila očitno tveganje hujše kršitve vrednot, na katerih temelji Unija; ker je Svet v okviru Sveta za splošne zadeve doslej trikrat zaslišal Poljsko in dvakrat Madžarsko;
 - D. ker je uredba o pogojenosti začela veljati 1. januarja 2021 in se od takrat tudi uporablja;
 - E. ker so v njej jasno opredeljene njena uporaba, namen in področje uporabe, Komisija pa v skladu s členom 17(1) PEU skrbi za uporabo Pogodb in ukrepov, ki jih institucije sprejmejo na njuni podlagi;
 - F. poudarja, da se uporaba uredbe o pogojenosti ne more urejati s sprejetjem smernic, in opominja, da nobene smernice ne smejo ovirati namena sozakonodajalcev;
 - G. ker ima Evropski parlament v skladu s členom 234 PDEU pravico, da glasuje o predlogu nezaupnice Komisiji;
 - H. ker je Komisija pri izvrševanju svojih obveznosti popolnoma neodvisna, njeni člani pa ne smejo zahtevati niti sprejemati navodil od posameznih vlad, institucij, organov, uradov ali agencij (člen 17(3) PEU, člen 245 PDEU), nadalje je Komisija odgovorna Evropskemu parlamentu (člen 17(8) PEU) ter skrbi za uporabo Pogodb in ukrepov, ki

¹ UL C 433, 23.12.2019, str. 66.

² Sodba Sodišča z dne 3. junija 2021 v zadevi Madžarska proti Parlamentu, C-650/18, ECLI:EU:C:2021:426.

³ UL C 129, 5.4.2019, str. 13.

jih institucije sprejmejo na njuni podlagi (člen 17(1) PEU);

- I. ker lahko le Sodišče Evropske unije razveljavi uredbo o pogojenosti ali del te uredbe in ker tožbe, vložene pri Sodišču, v skladu s členom 278 PDEU nimajo odločilnega učinka;
- J. ker je treba finančne interese Unije zaščititi v skladu s splošnimi načeli iz Pogodb, zlasti z vrednotami iz člena 2 PEU, in z načelom dobrega finančnega poslovanja iz člena 317 PDEU in iz Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije¹ (finančna uredba);
 1. ponovno izraža svoje stališče o uredbi o pogojenosti, ki je začela veljati 1. januarja 2021 in se uporablja v celoti in neposredno v Evropski uniji in vseh njenih državah članicah za vsa sredstva iz proračuna EU, tudi sredstva iz instrumenta EU za okrevanje, ki so bila dodeljena od takrat;
 2. poziva Komisijo in Svet, naj končno priznata, da je nujno treba ukrepati za zaščito vrednot iz člena 2 PEU in da države članice ne morejo spremeniti svoje zakonodaje, tudi ustavnih določb, na način, ki zmanjšuje varstvo teh vrednot; meni, da je ogroženo vzajemno iskreno sodelovanje med institucijami, če te ne delijo pomislekov Parlamenta in jih ne upoštevajo v celoti; opozarja, da ima Parlament pravico, da glasuje o predlogu nezaupnice Komisiji, in možnost, da se odzove, če Svet ne bi hotel sodelovati; vabi drugi instituciji, naj raje sodelujeta, namesto da ovirata prizadevanja za rešitev trenutne krize;
 3. spominja, da v skladu s členom 5 uredbe o pogojenosti „Komisija preveri, ali je bilo upoštevano pravo, ki se uporablja, in po potrebi sprejme vse ustrezne ukrepe za zaščito proračuna Unije v skladu s sektorskimi in finančnimi pravili“; meni, da stanje na področju spoštovanja načel pravne države v nekaterih državah članicah kliče po takojšnji uporabi uredbe o pogojenosti;
 4. poziva Komisijo, naj nemudoma reagira na stalne resne kršitve načel pravne države v nekaterih državah članicah, kar resno ogroža pravično, zakonito in nepristransko dodelitev sredstev EU, zlasti v okviru deljenega upravljanja, ter naj temeljito preuči potrebo po takojšnjem začetku postopka, določenega v uredbi o pogojenosti; ponovno poziva Komisijo, naj nemudoma izpolni svoje obveznosti v skladu s to uredbo in obvesti Parlament o vseh dopisih zadevnim državam članicam, ki opredeljujejo vsebinske elemente in konkretne vzroke za kršitve načela pravne države, oziroma o vseh tekočih preiskavah; ugotavlja, da do sedaj Parlament ni prejel nobenih informacij o tovrstnih dopisih;
 5. poudarja svojo zaskrbljenost zaradi čedalje jasnejših znamenj zlorabe proračuna EU in čedalje večjega tveganja, da bo ta zloraba zmanjšala spoštovanje načel pravne države v nekaterih državah članicah; obžaluje, da Svet ne more doseči napredka pri uveljavljanju vrednot Unije v tekočih postopkih po členu 7 v odziv na grožnje skupnim evropskim vrednotam na Poljskem in Madžarskem; poudarja, da so zaradi tega, ker Svet ni učinkovito uporabil člena 7 PEU, še naprej ogroženi neokrnjenost skupnih evropskih vrednot, medsebojno zaupanje in verodostojnost Unije kot celote; poziva prihodnja predsedstva Sveta, naj redno pripravljajo zaslišanja; priporoča Svetu, naj kot nadaljnji

¹ UL L 193, 30.7.2018, str. 1.

korak po zaslišanjih zadevnim državam članicam predloži konkretna priporočila, kot je zapisano v členu 7(1) PEU, in navede roke za izvedbo teh priporočil;

6. poudarja, da se kljub številnim resolucijam in poročilom Evropskega parlamenta in kljub več postopkom o ugotavljanju kršitev in sklepom Sodišča Evropske unije razmere na področju pravne države v Evropski uniji še naprej slabšajo;
7. zato poziva Komisijo, naj uporabi vsa razpoložljiva orodja, zajemši uredbe, tudi za obravnavanje nenehnih kršitev demokracije in temeljnih pravic povsod v Uniji, med drugim napadov na svobodo medijev in na novinarje, priseljence, pravice žensk, pravice oseb LGBTIQ ter svobodo združevanja in zbiranja; pozdravlja sklep velikega senata Sodišča Evropske unije, da zavrne tožbo Madžarske zoper resolucijo Parlamenta z dne 12. septembra 2018 o začetku postopka po členu 7; obžaluje, da se Komisija ni sposobna ustrezno odzvati na mnoge pomisleke Parlamenta o demokraciji, pravni državi in temeljnih pravicah v nekaterih državah članicah; poziva Komisijo, naj uporabi vsa razpoložljiva orodja, zajemši člen 7 PEU, okvir za pravno državo in postopke za ugotavljanje kršitev iz člena 19(1) PEU ter druge instrumente, kot so hitri postopki, prošnje na Sodišče Evropske unije za vmesne ukrepe in ukrepi glede neizvrševanja sodb Sodišča; poziva Komisijo, naj izrecno navede razloge, ko se odloči, da ne bo uporabila orodij, katere priporoča Parlament;
8. opozarja, kako pomembno je podpreti in okrepiti sodelovanje med institucijami EU, državami članicami ter Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskim javnim tožilstvom (EJT); pozdravlja dejstvo, da je EJT začel delovati 1. junija 2021;
9. poudarja, da je letno poročilo o spoštovanju načela pravne države ločeno orodje, ki dopolnjuje uredbo o pogojenosti; poziva Komisijo, naj uporabi ugotovitve iz letnega poročila pri svoji oceni za namene uredbe; poziva Komisijo, naj v svoje letno poročilo o stanju pravne države vključi poseben razdelek z analizo primerov, v katerih bi lahko kršitve načel pravne države v določeni državi članici dovolj neposredno vplivale na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali ga resno ogrozile;
10. obžaluje dejstvo, da Komisija od začetka veljavnosti uredbe državam članicam ni poslala nobenih dopisov, kljub številnim pomislekom glede kršitev načela pravne države, ki jih je Komisija ugotovila v svojem poročilu o stanju pravne države za leto 2020 in kljub dvema tekočima postopkoma po členu 7, ki vplivajo na dobro finančno poslovanje proračuna Unije, države članice pa jih še vedno niso odpravile oziroma razrešile; ugotavlja, da neukrepanje po členih 5(1) in 6 uredbe pomeni, da Komisija odklanja izpolnitev obveznosti, katere izhajajo iz uredbe;
11. opozarja, da je Komisiji v svoji resoluciji z dne 25. marca 2021 o uporabi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092, mehanizem pogojevanja s pravno državo, določil konkreten rok, in z razočaranjem ugotavlja, da Komisija do tega roka ni izpolnila svojih obveznosti; poudarja, da je to zadosten razlog za vložitev tožbe zoper Komisijo po členu 265 PDEU;
12. obžaluje, da se Komisija ni odzvala na zahteve Parlamenta do 1. junija 2021 in da ni sprožila postopka iz uredbe o pogojenosti v najbolj očitnih primerih kršitev načela pravne države v EU; naroči svojemu predsedniku, naj najkasneje v dveh tednih po datumu sprejetja te resolucije na podlagi člena 265 PDEU pozove Komisijo, da izpolni

svoje obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe; izjavlja, da bo z avljjo pripravljenosti Parlament v tem času nemudoma začel s potrebnimi pripravami za morebitno tožbo zoper Komisijo v skladu s členom 265 PDEU;

13. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji, Svetu in državam članicam.